

““ SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio „Respublika“ priedas

Stasio Žumbio nuotr.

► BENDRUMAS. Kovo 11-osios eitynės Vilniuje (nuotrauka viršuje) ir lapkričio 11-osios Varšuvoje turi tą patį tikslą: išsaugoti lietuvių ir lenkų tautų tapatybę vis labiau jas niveliuojančioje ES

ŽALGIRIS

Nr. 159

Bliūkšta mitas, kad tautinę nesantaiką Europoje kursto nacionalistai. Tiek Kovo 11-osios lietuvių patriotinėse eitynėse Vilniuje, tiek kovo 17-ąją ten pat vykusiose lenkų eitynėse, kuriose buvo laukiamas Lenkijos nacionalistų desantas iš Varšuvos, jokių incidentų nacionaliniu pagrindu nebuvo.

Ričardas ČEKUTIS
„Respublikos“ žurnalistas

Visus incidentus minėtuose renginiuose bandė kurstyti kosmopolitai ir anarchistai, tačiau jiems nieko nepavyko išprovokuoti. Geriausias įrodymas, kad Europos tautinės jėgos randa bendrą kalbą, yra ir šis „Respublikos“ interviu su Lenkijos autonominio pasipriešinimo organizacijos lyderiu Juliušu MAKOVSKIU (Juliusz Makowski). Ši organizacija yra įtakingiausia tarp visų Lenkijos nacionalistų ir kosmopolitinėje žiniasklaidoje vadinama pačia „radikaliausia“.

- Lietuva ir Lenkija turi daug bendrų istorinių patirčių, be to, dažniausiai mūsų istorijoje būdavo taip, kad visada turėjome ir bendrų priešų. Kas šiandien vadinamajame globaliame pasaulyje mus jungia, kas - skiria?

- Lenkų ir lietuvių mentalitetas, be abejo, panašus, kilęs iš sla-

vų ir baltų kultūrų panašumų. Tačiau šiais laikais prisideda dar ir panašios politinės ir socialinės problemos. Visos Europos šalys su Lietuva ir Lenkija priešaky kenčia nuo savotiškos okupacijos - anti-tautiškos „demokratinės“ ir kapitalistinės valdžios, kuri savo vykdoma politika naikina tautas ir jų identitetą. Deja, dabar mus skiria praraja, o jos priežastys, man atrodo, yra prieš Lietuvos lenkus nuolat kurstomas šovinizmas, tuo tarpu Lenkijoje gyvenantys lietuviai savu ruožtu dažnai tampa lenkiško šovinizmo aukomis.

- Klausiu, nes dalyvavote Kovo 11-osios lietuvių patriotų eitynėse. Šios eitynės taip pat skirtos ir tiems, kurie pasisako už laisvą tautų apsisprendimą, už tautines Europos valstybes, kuriose nebūtų viršesnių už valstybę darinių, tokių kaip

ES, diktato. Ar palaikote šitas idėjas?

- Be abejo, man labai patinka Laisvės eitynės Vilniuje. Lenkų autonominių nacionalistų judėjimas, kurio aktyvus narys esu, remia Laisvų Tautų Europos, kurioje laisvė ir nepriklausomybė nuo Europos Sąjungos yra labai svarbi, idėją. Džiaugiuosi, kad lietuviai ir lenkai turi bendrų tikslų ir kad lenkai taip pat dalyvavo Kovo 11-osios eitynėse: tai svarbus poelgis mūsų, lietuvių ir lenkų, dialoge.

- Kasmet įvairūs globalistų ir kosmopolitų pasiuntiniai stengiasi sukiršinti šių eitynių dalyvius su tais, kurie jose nedalyvauja. Dažniausiai meluojama, kad eitynėmis neva norima pažeminti kitas tautas ir iškelti lietuvių tautą, t.y. bandoma primesti visiems dalyviams banalų šovinizmą. Koks jūsų išpūdis? Ar tikrai čia susirinko įžeidžiančius šūkius skanduojanti ir visus „kitokius“ daužanti šovinizmų minia?

- Kaltinimai kitų tautų žeminimu - labai dažni visos Europos nacionalistams. Lenkijoje taip pat susiduriame su tokiomis „nuomonėmis“: vos tik prabylama apie patriotines demonstracijas, spauda ir kairieji aktyvistai daro viską, kad žmonės laikytų šaliai svarbių datų minėjimus „skleidžiančiais neapykantą“. Tačiau iš tiesų tuo-

se minėjimuose nebūna nieko panašaus: mūsų tikslas - prisiminti ir atiduoti duoklę mūsų didvyriams, pabrėžti savo prisirišimą prie tautinių simbolių. Kalbant apie Kovo 11-osios eiseną, man teko pabendrauti su Vilniuje gyvenančiais lenkais - tais, kuriuos, anot žiniasklaidos, žeidžia ir žemina ši eiseną. Tiesa, klausdamas apie šių metų eiseną, išgirdau nemažai neigiamų nuomonių, tačiau visi jie pripažino, kad eitynėse nematė nė vieno šovininio ar antilenkiško plakato, negirdėjo priešiškų šūkių. Vienintelis kontroversiškas šūkis - „Lietuva - lietuviams“, bet aš čia neįžvelgiu nieko blogo. Būdamas lenkų nacionalistas, daugybę kartų demonstracijose šaukiau „Lenkija - lenkams“ jokiū būdu nenorėdamas reikšti neapykantos. Šia fraze reiškiau savo norą ir viltį matyti savo šalį, kurios neužvaldę kosmopolitiškai nusiteikę politikai, kurioje nėra daugybės tautai priešiški įstatymų ir apribojimų, kurioje lenkai turi teisę patys spręsti savo likimą. Likimą, kuris nepriklauso nuo „Europos Sąjungos standartų“ ar Konstituciją nuolat papildančių straipsnių, ribojančių žodžio laisvę. Kai šaukiu „Lenkija - lenkams“, noriu, kad mano šalyje tautos interesai būtų svarbiausi. Tikiu, kad ir lietuviai turi galvose tą patį, kai skanduoja „Lietuva - lietuviams“.

- Lenkija turi lapkričio 11-ąją, kada tūkstančiai žmonių išeina į Varšuvos gatves paminėti Nepriklausomybės šventės. Ar matote kokių nors panašumų, skirtumų su lietuviškąja Kovo 11-ąja?

- Abejos eitynės labai neigiamai aprašomos žiniasklaidoje ir šių švenčių priešininkų erdvėje, tačiau jų pastangos sužlugdyti ir paniekinti šiuos renginius duoda priešingą efektą. To įrodymas - kiekvienais metais didėjantis eitynių dalyvių skaičius. Didžiausi šių minėjimų skirtumai - organizatorių požiūris. Kovo 11-osios eiseną rengiantys žmonės stengiasi bendrauti su lenkų nacionalistais, kviečia juos kartu žygiuoti ir dalyvauti kituose renginiuose. Deja, lapkričio 11-osios organizatoriams trūksta tokio geranoriškumo: juk jie taip pat skelbė dalyvausiantys kovo 17-ąją suplanuotame mitinge, skirtame lenkų mokykloms Vilniuje apginti, o savo dalyvavimu jie būtų demonstraciją pavertę betiksliu šovinininiu karnavalu.

- Lenkų tautininkus taip pat nuolat kaltina tarptautinė žiniasklaida visomis įmanomomis „nuodėmėmis“. Pavyzdžiui, po šių metų lapkričio 11-osios įvairi, pirmiausia užsienio spauda tiesiog mirgėte mirgėjo negatyviais straipsniais. Kaip reaguojate į tokį dirbtinį negatyvios nuomonės formavimą?

- Tokia oponentų triuškinimo taktika buvo ypač populiari ir idealiai taikoma komunizmo laikais, kai kiekvienas opozicijos žodis buvo viešai iškraipomas. Kaip jau minėjau, šiais laikais tokie veiksmai sukelia atvirkštinę reakciją, o žiniasklaidos nuolat engiami nacionalistai sulaukia vis daugiau juos palaikančių žmonių, kurie akylai netiki žiniasklaidos melu ir tikrina teiginius prieš susidarydami nuomonę. Internetas čia vaidina svarbų vaidmenį. Asmeniškai man visiškai nesvarbu, ką meluoja laikraščiai ir televizija - gyvenu pagal devizą „negali pakeisti žiniasklaidos, tačiau gali kurti savo žiniasklaidą“. Skelbdami straipsnius internete, spausdindami žurnalus ir brošiūras, filmuodami savo akcijas mes vis stipriau atsveriam neigiamą kosmopolitinę žiniasklaidos įtaką mūsų judėjimui.

- Tai kas, jūsų manymu, iš tikrųjų kursto tautinę nesantaiką tarp mūsų tautų?

- Valdžia, kosmopolitinė žiniasklaida, politikai. Šios trys grupės labiausiai stengiasi suskaldyti Europos tautas - juk susipykusius ir įaudrintus žmones daug lengviau valdyti. Jų nelaimei, vis daugiau nacionalistų iš visos Europos vienijasi nepaisydami praeitės nesutarimų. Kol Vilniuje vyko Kovo 11-osios eitynės, Ukrainoje lenkų ir ukrainiečių nacionalistai kartu dėjo gėles ant kareivių, žuvusių per Lenkijos-Ukrainos konfliktą 1918-1919 m., kapų. Ši iniciatyva nėra atsitiktinė: ji - tik dar vienas tautų susitelkimo įrodymas. Juk santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos patriotų taip pat šyla.

Eltos nuotr.

Ar ilgai dar kentėsime nuo friklių ir kuperių?

Lietuvos valstybė Lietuvos piliečių vardu pasamdė du giminingų kompanijų specialistus - laikinąjį administratorių „Snoro“ bankui uždaryti Saimoną Frikį (Simon Freakley) ir bankroto administratorių „Snoro“ turtui išparduoti Nilą Kuperį (Neil Cooper). Vieno veikėjo 8 dienų paslaugos kainavo 17 mln. litų, kitas per 3 mėnesius išleido 60,9 mln. litų ir dar už darbą pareikalavo nemažos sumos. Užtat nukentėję indėlininkai ir investuotojai atgaus prarastas lėšas? O gal ką nors už tai gaus visuomenė? Bent eilinę pamoką, kad užsieniečiai čia atvyksta tik prisipildyti savo kapšus, o ne uždirbti mūsų piliečiams? Ir pagrindinis klausimas: „Kada mes išmoksime kvailinimo pamokas?“

Apie tai prie ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMO apskritojo stalo diskutavo Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras Rolandas PAULAUŠKAS, finansų analitikas Stasys JAKELIUNAS, Seimo narys Julius VESELKA ir asociacijos „Už sąžiningą bankininkystę“ vadovas Kęstutis KUPŠYS. Diskusiją vedė žalgirietis Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Gal Lietuvoje neturime specialistų, gal iš tiesų esame neįsaverčiai, kad norėdami išspręsti „Snoro“ problemas mokame milijonines sumas užsieniečiams?
K.KUPŠYS: Teisininkų paklausiau panašaus klausimo: ar adekvatūs pinigai yra mokami už bankrotą tai komandai, kuri dabar dirba „Snore“. Jų nuomone, tai neįsivaizduojami pinigai. Už tokius pinigus Lietuvoje galima gausybę bankrotų atlikti.

Bendruomenė, su kuria man tenka bendrauti, atspindi ir banko klientų, ir teisininkų nuomonę. Jie pasibaisėję tomis sumomis, bet dažniau didesnė problema yra informacijos trūkumas. Kokia dalis tos sumos skiriama banko veiklai tęsti, kokia dalis patenka į Nilo Kuperio (Neil Cooper) ar Saimono Frikio (Simon Freakley) kišenes.

Jei lygintume N.Kuperio ir S.Frikio veiklą, galima būtų pasakyti, kad švelnesnė nuomonė būtų S.Friklio atžvilgiu. Per trumpą laiką jis ir jo komanda padarė gana didelį darbą, nes reikėjo nustatyti, ar bankas turi šansų toliau veikti, o gal jam reikia bankrutuoti. Vyko intensyvus darbas. Tačiau bendruomenė šiek tiek pateisina išlaidas, kurias darė S.Friklis. Kur kas mažiau pateisinama yra N.Kuperio išlaidų sąmata. Taip, išlaidos didelės.

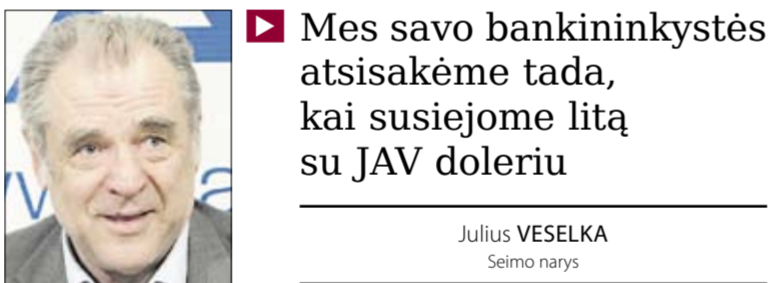
Kodėl nepasitelkti Lietuvos bankroto administratoriai? Manau, daugeliui atsakymas aiškus. Ne todėl, kad neturime specialistų, pakvietėme žmones iš užsienio, bet todėl, kad bankroto procesą tvarkantiems žmonėms kuo mažiau po-

buūtų lietuvis skaičiavęs, būtų kokią paslaptį išdavęs ir t.t. O užsieniečiai pabėgo, ir viskas. Skaidru, švaru. Matydamas, kas vyksta su „Snoro“ banku - gal ir klystu, - manau, kad tai iš anksto suplanuota strateginė operacija, kaip užimti 10 proc. rinkos. Kitokių įrodymų negavau.

G.JAKAVONIS: Ar mes netrodome iš šalies kaip tie indėnai, atiduodantys savo žemes už stiklinius karoliukus?

S.JAKELIUNAS: Analizuoti lyg ir mano darbas, bet aš neturiu ką analizuoti, nes neturiu jokios informacijos apie „Snorą“. Paskutinė informacija, kuri man buvo viešai prieinama, yra 2010 metų „Snoro“ finansinės ataskaitos, „Ernst&Young“ audito išvados, ir viskas.

Kodėl buvo pakviestas S.Friklis, nežinau. Ką jis padarė, nežinau. Nes nemačiau ataskaitos.

Nors tas bankas dabar yra nacionalinis, t.y. valstybinis. Mes, piliečiai, esame jo savininkai. Informacijos, ką S.Friklis padarė ir už ką sumokėti pinigai, neturime. Nors tas bankas ir tie pinigai mūsų. Mes negalime analizuoti iš esmės, galime tik interpretuoti, kas tas S.Friklis, kokia jo kompanija.

Tai labai įdomi kompanija, kuri buvo susijusi su „Kroll“. O „Kroll“ yra didelės grupės, kuri dirba su ČZV, FTB, kitomis organizacijomis, sudėtinė dalis. Mano manymu, tokio rango žmonės atvažiuoja į Lietuvą neatsitiktinai. Gal jie čia atvažiuo Lietuvos institucijų pakviesti. Bet įrodymų taip pat nėra.

Jei remiamės prielaida, kad tai, ką nustatė S.Friklis ir jo kompanija, yra objektivu ir teisinga, tai yra tragedija Lietuvos bankui. Jei jie netuosoliai sudaro, sakykim, 3-4 milijardus litų, tai kyla paprastas klausimas, kaip tokios didžiulės skylių nepastebėjo Lietuvos bankas ar tarptautinė audito kompanija. Vadinasi, vieniems ar kitiems reikia pateikti iškinčius. Čia dabar yra mūsų, mokesčių mokėtojų,

nuostoliai. Per indėlių draudimo fondą mes ten sudėjome savų skolinų pinigų, atrodo, 3 milijardus, ir jie išmokėti indėlininkams, atseit drausti indėliai.

Kol kas yra daugybė klausimų ir jokių atsakymų, jokios informacijos, kuria būtų galima remtis skaičiuojant, nagrinėjant ir vertinant, mes neturime. Tokia mano, kaip analitiko, pozicija. Gal komisija ką nors ištris.

R.PAULAUŠKAS: Atsakydamas į konkretų klausimą, ar ilgai dar mokėsime frikliams, pasakysiu, kad mes jau ilgai mokame. Ir ateityje turbūt ilgai mokėsime. Kyla klausimas, kodėl taip atsitinka. Juk mes mokame ne tik Frikliui-rykliui. Mes atidavėme apskritai visą bankų rinką, ne tik „Snorą“. Mes atidavėme visą telekomunikacijų rinką. Ką tik norit. Tai padarė ne tik Lietuva, bet ir visa Rytų Europa ir iš dalies Rusija.

S.JAKELIUNAS: Jų tik 700 pasaulyje.
R.PAULAUŠKAS: Amerikos karinis biudžetas sudaro pusę viso pasaulio biudžeto. Nejuo visa tai nedaro įtakos? Štai iš kur tie S.Friklio atvažiuimai. Ir tas mūsų nuolankus žiūrėjimas jam į lūpas. Mes gyvename, perfrazuojant amerikiečių filmo pavadinimą, „plačiai užmerktomis akimis“.

Mes nenorime matyti tam tikrų reiškinį, kurie realiai egzistuoja. Tačiau šandien visas Rytų Europos arealas atduos viską, ko tik paprašys. Man skauda dėl Serbijos, kurią ką tik bombardavo. Tačiau šandien didelė dalis Serbijos elito yra pasirodęs bučiuoti rankutes, kurios ką tik juos skerdė. Vardan kažkokio mitinio buvimo Europos Sąjungoje. Ir ta dalis elito, kuri mato visa tai, šandien yra spaudžiama taip pat, kaip mes dėl „Snoro“ banko. Tai, kas atsitiko su „Snoru“, tik dalelė bendro reiškinio, kuris egzistuoja, egzistavo ir, matyt, ilgai dar egzistuos. Kodėl taip yra, kitas pokalbis.

G.JAKAVONIS: „Williams“ pavyzdys. Mes primokėjome, kad jie, tokie vargšai, paimtų „Mažeikių naftą“. Mes jiems ir sąskaitas, ir už prostitutės apmokėdavome, kaip vėliau išsiaiškino komisija. Už tokius dalykus! Na, nepasimokė tauta, žmonės, kurie priiminėjo tuos sprendimus. Tos pačios pavardės, tos pačios politinės jėgos daro tuos pačius dalykus.

J.VESSELKA: Labai skiriasi, sakykim, rusų ir anglosaksų mentalitetas. Rusai „dūšios“ turi daugiau. Tu jam gali įrodyti, apeliuoti į

► Pakvietėme žmones iš užsienio, kad kuo mažiau poveikio darytų suinteresuotos struktūros

Jie pakeičia kokį svertą 1-2 procentais ir jiems pasirodo, kad per daug rizikos, na, tuomet jie sumažina vieno procentu nuo 5 trilijonų investicijas į Baltijos šalis. Ir mums tai sukėlė krizę. Ne eksportas Lietuvoje smuko smarkiausiai, o statybų sektorius nusmuko 50 proc. Dėl to kilo didžiulis nedarbas, biudžeto nepritekliai ir panašūs dalykai.

Tai yra esminė krizės priežastis. Pertekliniai kreditai ir staigus kredito srauto sustabdymas. Jeigu mes net nevaldome ir neprižiūrime bankų sistemose remdamesi tokiais parametrais - kokia išorinė priklausomybė nuo švedišių pinigų, kiek indėlais pagrįstos paskolos, - galime kalbėti, ką norime. Mes nevaldome savo ekonomikos, savo finansų sistemos. Ir tai yra svarbiausia. O koks čia tas kapitalas yra, ne tiek svarbu. Svarbu, kad jis būtų reguliuojamas, prižiūrimas. Ir valdžios institucijos turi tuos dalykus suvokti.

Valdžia skolinasi už 6-7 proc., tuo tarpu žmogus tame pačiame švediškame banke gal už 4 proc. pasiskolinti trisdešimčiai metų. Amerikoniški bankai uždriba iš mūsų valdžios institucijų, nes ten skolinamės už 6-7 proc., tuo tarpu japonai skolinasi už 1 proc.

R.PAULAUŠKAS: Graikijos elitas - vienas premjeras, ir kitas - yra ilgai gyvenę Jungtinės Valstijose, ten išmokyti. Atvažiavę į Graikiją jie nustekens šalį iki nulio. Mačiau sąrašą objektų, kuriuos Europa reikalauja parduoti. Kolegos, tai reikia paskelbti ir maršyti. Visa Graikija bus parduota iki 2015 metų imtinai. Kita vertus, pasirodo, kiek daug Graikijoje buvo valstybinio kapitalo! Ir visas valstybinis kapitalas, kurį kraikų tauta turėjo, bus likviduotas. Likviduotas pastangomis Graikijos elito, kuris buvo tam tikrose valstybės paruoštas ir atsiųstas kaip desantas.

S.JAKELIUNAS: Vienintelis komentaras, kad niekas nevertė Graikijos skolinis.
R.PAULAUŠKAS: Ne kartą kalbėta, kad skandinavų bankų pasukimas nekliniojamam turtui buvo nesąžiningas veiksmas. Naivus žmogelis, nesuprantantis, kas jam

duoda pinigų pinigai, juos ima. O skandinaviai juk žinojo, kuo tai baigsis. Pas juos prieš 20 metų tokia krizė buvo. Lygiai taip pat ir graikai - jiems davė, jie skolinosi. Viskas iš jų bus atimta.

J.VESSELKA: Kai paskelbė, kad nacionalizuoja „Snorą“, Seimo nariai paklausė finansų ministrės, kaip ji žiūrį į galimybę įkurti valstybinį komercinį banką ir jį palikti kaip valstybinį lietuvišką. Mane šokiravo jos atsakymas: „Aš netikiu, nepasitikiu lietuviškais komerciniais bankais“. Ministrė, aukštą valdininkė, sako, kad nepasitiki lietuviams.

G.JAKAVONIS: Grįžome prie asmenybės ir minios santykio. Kur ta Lietuva - didvyrių žemė? Kur asmenybės? Šandien esame valdomi minios psichologijos. O minios psichologija visada orientuota į paties žemiausio intelekto minios dalyvį.

S.JAKELIUNAS: Pradėkime nuo to, kas yra žmogus. Ar jis yra

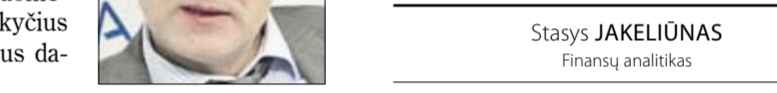
gyvybė, ar kompiuteris, ar biologinė būtybė. Jei ypač gabi, gali išskirti ir viršų. Tuomet koks jos tikslas - ar padėti aplinkiniams, ar dar labiau didinti savo įtaką, stiprinti savo galią ir kaupti turtus. Kad ir kaip save vertintume, esame primityvūs padarai. Prognozuojami, programuojami.

Pavyzdžiui, „Facebook“. Aš vertinu socialinius tinklus, bet todėl tokia didžiulė jų vertė. Ar todėl, kad kūrė gėrį, ar todėl, kad tai yra duomenys rinkodarai. Ar ypatinga duomenų bazė, pagal kurią galima prognozuoti, kaip kokie žmonės elgsis, ir pagal tai konstruoti tam tikras reklamines, informacines ar kokias nors kitas kampanijas. Lygiai tą patį daro megakorporacija „Google“. Ir aš jų nekaltinu. Jie daro savo verslą. Tas verslas sukurią tokias galimybes ir visiška institucijoms, kurios priverčia dėl terorizmo ar kitokių grėsmių teikti informaciją.

Girdėjau, kad Prancūzijoje, jeigu kas nors apsilankys ekstremistų portale, jau bus įtartinas. Jeigu mes esame skaitmeninėje erdvėje, esame visiškai matomi ir visiškai prognozuojami ir, kaip imtys, segmentai, esame tam tikra rinkodara. Ir aš jų nekaltinu. Jie daro savo verslą. Tas verslas sukurią tokias galimybes ir visiška institucijoms, kurios iš to gausi, iš to pelnosi, laimi rinkimus.

Kita vertus, tuo galima manipuliuoti, tuo galima žaisti.

► Informacijos, ką S.Friklis padarė, neturime. Nors tas bankas ir tie pinigai mūsų

Kuo ypatinga bankininkystė? Kad čia yra didžiulis svertas ir įtakos galimybės. Tu gali pakelti ekonomiką, gali ją nuskudinti. Kodėl žmonės skolinasi už 4 proc. Jie nebuvo kvailiai. Todėl, kad jų turtas per metus pabrangdavo 30 proc. Tai koks kvailis nesiskolina.

R.PAULAUŠKAS: Ir nebuvo pasakyta, kad tai teisė 2-3 metus.
S.JAKELIUNAS: O kas gali tai numatyti? Švedijos Parlamentas atliko tyrimą, kas atsakingas dėl krizės. Mes nieko neištyrėme apie savo krizę, joks tyrimas nebuvo pradėtas. Užuojamų buvo, bet tuo ir baigėsi.

J.VESSELKA: Vakarai pagyrė mus, kad skolinomės už 9,4 proc.
S.JAKELIUNAS: Švedijos centrinis bankas - seniausias pasaulyje, jam 350 metų. Jo vadovas švedų Parlamente pasakė, kad dėl krizės Baltijos šalyse atsakingi čia veikiantys komerciniai bankai, su prask, švedų komerciniai bankai, ir vietinės valdžios institucijos, kurios nesužiūrėjo. Švedai pasakė, o mes nieko nepasakome apie savo krizę ir apie savo nuostolius.

G.JAKAVONIS: Einama prie to, kad grynųjų pinigų nereikės, atsiskaitoma bus kortelėmis. Tuomet ir kontrolė bus absoliuti.
S.JAKELIUNAS: Visos tos technologijos jau egzistuoja, mes net nežinome apie jas. Tai fantastiniai dalykai. Kuo labiau mes lendame į skaitmeninę erdvę, tuo labiau tampame pažeidžiami, manipuluojami.

R.PAULAUŠKAS: Važiuoja traukinys. Traukinyje daug vagonų, juose vyksta gyvenimas: vieni vaigia, kiti prižiūri vagis. Tik niekas nepasiziūri, kur tas traukinys apskritai važiuoja. Viskas labai gerai,

reikia daryti tai, ką jūs darote. Bet reikia pažiūrėti, kur mes apskritai judame. Kas bus su lietuvių tauta, Lietuvos valstybe.
Suprantu, kad jums valstybė jau nebeaktuali. Mano supratimu, tauta be valstybės išlikti neturi jokių galimybių. Pasaulyje daugėja feisbukų, apskritai informacijos priemonių, o informacijos iš tikrųjų mažėja. Nes visa tai kontroliuoja saujelė žmonių ir pasaulį, kurį mes matome, jie taip pat nusprendžia, kokį rodyti. Ką šiandien parodo CNN, BBC ar dar kas nors, toks pasaulis ir bus suformuotas mūsų sąmonėje. O to, ko neparodys, lyg ir nėra.
Paradoksas tas, kad šiandien kur kas lengviau apgauti žmogų nei anksčiau. Nes dabar kiekviename kambaryje stovi televizorius, yra tokias galimybes ir visiškai įsmeigimas. Ką nori, tą ir suformuos. Nes žmonių, sugebantių pasipriešinti manipuliuoti, psichologų duomenimis, yra labai nedaug: 10-15 proc. Apie 80 proc. žmonių pasiduoda manipuliacijai. O manipuliuojimą šiandien labai palengvina visokie feisbukai. Jokiam KGB nesisapnavo tokia kontrolė, kokia yra dabar.
Naudojant šias technologijas kur kas lengviau kurti mitus ir jais valdyti visuomenę. Kad ir ką šiandien Vakarai darytų - objektyviai žiūrint, tai baistūs dalykai: subombardavo Libiją, dabar bombarduoja

Miestelio mokytoja ir muziejininkė Danutė Veisienė

2011 m. spalio 28 d., išdirbusi 25 metus Akmenės rajone, Papilėje, veikusiame Simono Daukanto memorialiniame muziejuje, buvusi jo vadovė ir pedagogė atsisveikino skirdama asmeninę dovaną kunigui Ignotui Vaišvilai, o Papilės miesteliui - atminimo lentą. Jos gamybą iš asmeninių lėšų finansavo pati Papilės šviesuolė mokytoja ir muziejininkė Danutė Veisienė.

Kunigas I.Vaišvila rūpinosi pirmuoju lietuvių istoriku sunkiausiai jo gyvenimo laikotarpiu. Ant kunigo rankų užgeso žymaus lietuvių tautinės kultūros puoselėtojo gyvenybė. Dabar geradariui kunigui jo gimimo 200-ųjų metinių proga atsiliepinamo Papilės miestelio bendruomenės šviesuolė mokytoja D.Veisienė. „Ši dovana gali būti suprata ir kaip atsisveikinimas, ir kaip padėka už gyvenimą toje buvusioje kunigo troboje, kurioje dabar yra Simono Daukanto muziejus ir kuriame dirbau“, - sako šviesuolė.

Muziejaus įkūrimas

2011 m. spalio 28 d. Simono Daukanto muziejaus svetlyčioje (taip patalpą vadino S.Daukantas) įvyko jaudinanti konferencija. Jos metu paminėtos iš karto trys sukaktys: pirmojo lietuvių istoriko S.Daukanto gimimo 218-osios, jo globėjo kunigo I.Vaišvilos 200-osios ir muziejaus veiklos 25-osios metinės. Simono Daukanto muziejus įsteigtas 1986 m. spalio 27 d. Ta proga aktorius Laimonas Noreika surengė S.Daukanto kūrybos skaitymus, Vilniaus Jaunimo teatras Naujojoje Akmenėje du kartus vaidino Justino Marcinkevičiaus dramatinį kūrinį „Daukantas“. Muziejus įkurtas žemaitiškoje troboje, buvusioje altarijoje, netoli Papilės miestelio bažnyčios. Čia paskutinius savo gyvenimo metus praleido rašytojas ir istorikas S.Daukantas. Muziejaus ekspozicija atspindi svarbiausias S.Daukanto mokslinės ir literatūrinės veiklos sritis ir primena jo - istoriko, tautosakos rinkėjo ir tyrinėtojo, gimtosios kalbos puoselėtojo, visuomenės švietėjo - nuopelnus Lietuvai.

Nuo pat muziejaus įkūrimo jam

► Muziejaus vadovė Danutė Veisienė su Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazijos mokiniais

vadovavo krašto patriotė mokytoja D.Veisienė. Muziejaus ekspozicija, istoriko raštai ir gyvenimas liudija pasiaukojamą tarnavimą savo tautai, įrodantį, kiek daug savo kraštui gali nuveikti vienas žmogus. Šie žodžiai tinka ir visam mokytojos gyvenimui apibūdinti.

Kartu su tautos atgimimu

Per visą Lietuvą nuvilnijusi Atgimimo banga palietė ir Papilę. 1988 m. rugpjūčio 21 d. Papilėje lankėsi ekologinis dviratinkų žygis per Lietuvą. Žygį organizavo žaliųjų „Žemynos“ klubas. 1988 m. spalio 28 d. Plungėje bibliofilų klubas surengė pirmuosius S.Daukanto skaitymus. 1988 m. spalio 29 d. Papilėje prie rašytojo ir istoriko memorialinio muziejaus buvo iškelta pirmoji Akmenės rajone trispalvė, kuri buvo viena pirmųjų Lietuvoje. Nuo Vytauto Didžiojo per S.Daukantą į Lietuvą ėjo lietuvių tautos dvasinio atsinaujinimo kelias.

1989 m. Vasario 16-osios metinių proga Simono Daukanto muziejaus kiemelyje surengtas mitingas, pasodintas atminimo ažuoliukas, šiandien skleidžiantis savo tvirtybę žemaičių kraštui. Į Baltijos kelią 1989 m. rugpjūčio 23 d. papildomai išvyko net dviem autobu-
sais. Jų vieta buvo už Pasvalio. 1990 m. kovo 1 d. Papilėje įsikūrė Sąjūdžio iniciatyvinė grupė. Jai vadovauti žmonės išrinko muziejaus vadovę D.Veisienę. Grupė rengė daugiausia kultūrinius renginius. Mokytoja buvo išrinkta į rajono deputatų tarybą, buvo išrinkta delegate į II ir III Sąjūdžio suvažiavimus, Lietuvos kultūros kongresą. 1990 m. birželio 14 d. paminėta Gedulo ir vilties diena. Po šv.Mišių su vėliavomis, giedant bažnyčios chorui, Papilės gyventojai ėjo į kapines prie 1941 m. sovietų aktyvistų aukų kapo, o iš ten patraukė į Papilės geležinkelio stotį, kur vyko gedulo mitingas, skirtas tremties kančioms prisiminti.

► Simono Daukanto paminklo atidarymas Papilėje, 1930 m. Paminklas pastatytas už Lietuvos mokytojų surinktas lėšas

Tų pačių metų spalio 28 d. per S.Daukanto gimtadienį muziejaus kiemelyje atstatytas 1955 m. nugriautas kryžius. Mokytoja D.Veisienė kartu su keturiais Sąjūdžio aktyvistais vyko į Vilnių Sausio 13-osios išvakarėse. Papilės grupės nariai dalyvavo rengiant kultūrinius renginius, rinko aukas blokados fondui. 1993 m. vasarą buvo suorganizuotas kraštiečių susitikimas. Spalio 28 d. visa Lietuva Papilėje iškilmingai paminėjo pirmojo lietuvių istoriko S.Daukanto gimimo 200-ąsias metines. 1999 m. muziejaus vadovė įkūrė Papilės pagyvenusių žmonių klubą „Atgaiva“. Buvusi mokytoja ir muziejaus vadovė yra poezijos švenčių „Lakštingalų naktis“ kuratorė ir organizatorė. 2006 m. surastas ir nuo storo žemės sluoksnio atkastas akmenimis grįstas takas veda iš muziejaus prie Ventos į Lakštingalų slėnį...

Nuo 2012 m. sausio Simono Daukanto muziejui vadovauja Er-

nesta Šmukštaitė. Buvusiai vadovei D.Veisienėi gražiai padėkota už nuoširdų darbą. Jai vadovaujant Simono Daukanto muziejus tapo jaukiu Papilės bendruomenės mėgstamu kultūros židiniu. Čia vyksta kultūros reikalų aptarimai, susitikimai su garbiais žmonėmis, poezijos šventės. Kiekvieną pavasarį į paskutinę pamoką muziejun susirenka Papilės Simono Daukanto vidurinės mokyklos abiturientai tarsi duoti priesako tęsti žymaus kraštiečio darbus šiandienos Lietuvai. Muziejų lanko šalies mokiniai, čia dažnai užsuka pavieniai Lietuvos žmonės kartu su vaikais ir anūkais. Kol bus lankomas šis muziejus, tol bus gyva Lietuva, sauganti tautos atmintį. Rašau apie šią mokytoją ir muziejininkę norėdamas padėkoti už nuoširdų kasmetį bendravimą su mano mokiniais.

Parengė Juozas BRAZAUSKAS, pedagogas ir istorikas

Vertybė gali būti:

- ⊗ ŽMOGUS – AMŽININKAS
- ⊗ ŽMOGUS – ISTORINĖ ASMENYBĖ
- ⊗ ISTORINIS FAKTAS
- ⊗ REIŠKINYS, GARSINANTIS LIETUVĄ
- ⊗ DAIKTAS, OBJEKTAS

Surinkime, įvardykime ir išsaugokime tai, kas vertinga ir brangu!

Siųskite savo istorijas, o mes pasistengsime, kad apie jas išgirstų visa LIETUVA.

www.respublikosvertybes.lt

RESPUBLIKA ZONTA INTERNATIONAL